

Paus Leo XIV in eerste exhortatie Dilexi te:

‘Wees solidair met de armen’

Geplaatst op: 09-10-2025

‘Dilexi te: Ik heb je liefgehad.’

Dat is de titel van de eerste officiële brief aan de Kerk (exhortatie) van paus Leo XIV. In deze donderdag gepubliceerde brief houdt de paus een sterk pleidooi voor solidariteit met de armen. “De tekst vormt een aansporing om de armen lief te hebben,” zegt Mgr. Gerard de Korte namens de Nederlandse Bisschoppenconferentie in een eerste reactie. “Liefde voor de Heer is één met liefde voor de armen. Dit is daarom onlosmakelijk met elkaar verbonden,” zo schrijft de paus.

In zijn tekst verwijst de paus naar Jezus, die in het evangelie zegt: ‘Al wat gij gedaan hebt voor een dezer geringsten van mijn broeders, hebt gij voor mij gedaan’. Volgens Leo XIV is aandacht voor de armen daarom geen kwestie van louter menselijke vriendelijkheid, maar een openbaring: “Contact met hen die nederig en machteloos zijn, is een fundamentele manier om de Heer van de geschiedenis te ontmoeten.”

De tekst van ‘Dilexi te’ werd donderdag 9 oktober door de persdienst van het Vaticaan gepresenteerd, nadat de paus deze op 4 oktober, de feestdag van Sint Franciscus, had ondertekend. De titel vertoont een duidelijke relatie met ‘Dilexit nos’ (Hij heeft ons liefgehad), de laatste encycliek van paus Franciscus, die vorig jaar oktober verscheen. ‘Dilexi te’ is in zekere zin de voortzetting daarvan. “Het is geen tekst over de sociale leer van de Kerk, noch analyseert het specifieke kwesties. Integendeel, het zet de fundamenteën van de Openbaring uiteen en benadrukt de krachtige band tussen de liefde van Christus en Zijn oproep aan ons om dicht bij de armen te komen,” zo laat de persdienst van het Vaticaan weten.

Evangelie

Paus Leo spreekt zich duidelijk uit over christenen die negatief staan tegenover de focus op de armen: “Het feit dat sommigen liefdadigheidswerken afwijzen of belachelijk maken, alsof dit obsessies zijn van enkelen en niet het brandende hart van de missie van de Kerk, overtuigt me van de noodzaak om terug te komen bij het evangelie en dat opnieuw te lezen, opdat we niet het risico lopen het te vervangen door de wijsheid van deze wereld.”

De paus citeert in dat verband de woorden van de kerkvaders Johannes Chrysostomus en de heilige Augustinus: “De eerste spoort ons aan om Jezus te eren in het lichaam van de armen, met de vraag welke zin het heeft om altaren gevuld te hebben met gouden vaten, terwijl Christus uitgeput van de honger net buiten de kerk ligt; de laatste beschrijft de armen als ‘de sacramentele aanwezigheid van de Heer’, waarbij hij in de zorg voor de armen een tastbaar bewijs ziet van de oprechtheid van het geloof: ‘Iedereen die zegt God lief te hebben en geen medelijden heeft met de behoeftigen, liegt.’

Oproep

Dilexi te bevat een oproep aan elke gedoopte om concreet in te zetten voor de verdediging van en de bevordering van de zwaksten: “Alle leden van het volk van God

hebben de plicht om hun stem te laten horen, zij het op verschillende manieren, om dergelijke structurele problemen aan de kaak te stellen.”

De eerste aanzet voor de tekst van Dilexi werd door paus Franciscus gegeven. Paus Leo XIV – die als religieus en later missionair bisschop zoveel van zijn leven met de armen heeft gedeeld en zich door hen heeft laten evangeliseren – heeft het zich eigen gemaakt, aldus de persdienst van het Vaticaan.

Helder en indrukwekkend

Bisschop Gerard de Korte van 's-Hertogenbosch, die referent voor Kerk en Samenleving is binnen de Nederlandse Bisschoppenconferentie beschrijft 'Dilexi te' als een helder en indrukwekkend document: “Deze exhortatie van paus Leo kan inspireren om ons in het welvarende Nederland te blijven inzetten voor de armen in eigen land en de hele wereld. Iedere mens heeft immers een unieke waardigheid als schepsel van God. Ik hoop dat deze pauselijke aansporing velen zal bemoedigen om te streven naar meer sociale gerechtigheid en het beschermen van de aarde als Gods eigendom. Juist de armen zijn de eerste slachtoffers van de wereldwijde klimaatverandering.”